

78. Kullans, Gerums sn. Nu i Gotlands Fornsal.

Pl. 31.

Litteratur: L 1856, S 138. C. G. Hilfeling, *Resejournal* 1799 (F m 57: 6), s. 160; N. H. Sjöborg, *Samlingar för Nordens fornälskare* 2 (1824), s. 21 f.; J. G. Liljegren, *Runlära* (1832), s. 158; C. Säve, *Brev till P. A. Säve* den 22 jan. 1860 (avskrift i hs R 623: 5 i UUB, s. 595); G. Stephens, *Old Northern Runic Monuments* 2 (1867–68), s. xlii, 935; C. J. Bergman, *Gotländska skildringar och minnen* (1882), s. 54 f.; S. Söderberg i *ATS* 9: 2 (1886), s. 14 not; *Gotlands Allehanda* 13/4 och 22/4 1899; H. Pipping i *VHAAkad:s Månadsblad* 1900, s. 65, *Om runinskrifterna på de nyfunna Ardre-stenarna* (1901), s. 47, *Runinskrifter undersökta år 1902* (ATA); M. Klintberg, *Anteckningar om Gotland* (1909), s. 109; E. Brate, *Sverges runinskrifter* (1922), s. 128; N. Lithberg i *Rig* 13 (1930), s. 1 f.; G. Jonsson i *Svenska kulturbilder, ny följd* 6 (1936), s. 276; O. v. Friesen, *Die Runenschrift* (i: *Hoops' Reallexikon* 4, 1918), s. 48, *Blyrullen från Alvastra* (i: *Nordisk kultur* 6, 1933), s. 239.

Äldre avbildningar: Sjöborg a. a. (fig. 8, 9; även i Liljegren, *Fullständig Bautil: L* 1856); H. Pipping foto 1902 (ATA); v. Friesen, *Runenschrift* Tafel 7, fig. 33.

Spisstolpe av järn med runinskrift. Från gården Kullans i Gerums sn. Numera i Gotlands Fornsal (Dep. C 395).

Den runristade spisstolpen är första gången omtalad i C. G. Hilfelings *Resejournal* 1799: [17 aug.] »Tog afsked från den Hederlige Mag. Hejdenberg [komminister i Lojstad] och afreste kl. 10 f. m. til Gerum, anexe til Lefvide. Kyrkan besågs, men utom en gammal söndrig Fana med Konung Carl XII:tes Chiffre af år 1709, som var uphängd fants intet anmärkningsvärdt. Emot Middagen ankom jag til Lefvede Prestegård och Pastor Rundberg, som väl på sitt sätt höfligt, men ock nog ovanligt emottog mig. — Ifrån Gerum sokn och gården Kullands bekoms den Runeristade Iärn spisstolpen, til Tit. Tham, genom Past. Rundbergs anstaltande och betalning til Bonden.» Enligt traditionen skulle pastor Rundberg ha sänt två härads skrivare över till Kullans, och de hade förmått en av bönderna att bryta lös spisstolpen i den gamla stugan, som nu hade blivit brygghus, och att sälja den till konduktör Hilfeling. Denne, som reste på bekostnad av överintendenten Per Tham på Dagsnäs, överlämnade det märkliga fyndet till Thams samlingar. Stolpen och inskriften blevo här lyckligtvis avtecknade och bevarade i N. H. Sjöborgs *Samlingar* 1824.

Efter Thams död 1820 såldes en del av hans antikviteter på auktion i Skara, bland dem den gotländska spisstolpen. Den inropades, liksom en del andra föremål, av f. d. generalkonsuln Chaumette des Fossés och fördes bort ur landet. — Carl Säve skriver i *Gutniska urkunder* (1859): »Denna spisstolpe bortköptes ty värr

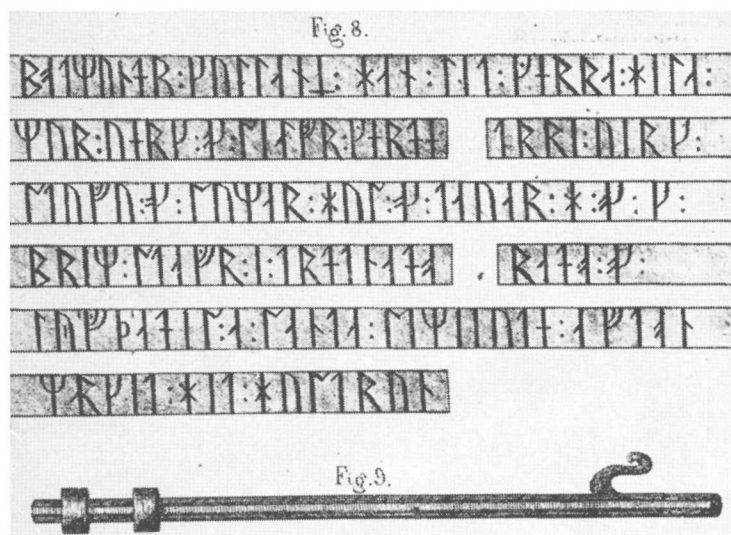


Fig. 70. G 78. Kullans, Gerums sn. Efter N. H. Sjöborg, *Saml. f. Nordens fornälskare* 2.

af Hilfeling och lemnades till P. Tham på Dagsnäs i Vestergötl. Men hvarest finnes han nu? — kanske någorstädes i Frankrike.»

Samma år som detta trycktes, blev emellertid spisstolpen återfunnen och kom i Carl Säves ägo. En svensk resande, artisten och fornforskaren N. M. Mandelgren fann i en bod i Paris, där gamla saker voro till salu, en åttakantig, med krok upptill försedd järnstång, på vars sidor runor voro inristade. Runskriften ådrog sig hans uppmärksamhet, han gjorde en kalkering och skickade den till professor Carl Säve i Uppsala med förfrågan om järnstången kunde vara värd de 40 frs, som man begärde för den. Säve fann till sin glädje, att den av Mandelgren påträffade järnstången var den sedan 40 år spårlöst bortkomna spisstolpen. Den köptes av Säve, som år 1861 överlämnade den till Visby läroverks samlingar. Den har år 1913 deponerats i Gotlands Fornsal (Dep. C 395).

I ett brev till brodern Per Arvid i Visby den 22 jan. 1860 omtalar Carl Säve hur det gick till, då spisstolpen kom till rätta, och vilken glädje det beredde honom, den kort förut utnämnde professorn i nordiska språk: »Men hör nu något vida märkvärdigare. Ungefär vid samma tid, eller mot slutet af sommaren i fjor, fick jag bref från Mandelgren i Paris, att man der uti en bod för gammalt järnskräp funnit en gammal järnstör eller stolpe 'med runor på, hvilken ingen här kunna läsa, oaktadt han (M.) flere gånger varit uppe i Akademien'. Man har gissat på olika sätt *hvad* det mände hafva varit, 'ett gammalt vapen, en kandelaber', m. m. — tyd nu dessa gåtor för verlden, Ni som etc. Här medföljer en »kalk» (calque) af inskriften. Döm då om min förvåning, min glädje, min fröjd, min exultatio, min jubilatio, när jag läser i den tydligaste runskrift:

[inskriften med runor]

Det var således vår gamle käre *spisstolpe från Kullans i Gärum*. O, Du borttappade Gotlands-får, hvad skulle Du göra i Paris! Det var tydligt att jag genast skref till Mandelgren, att han för all del skulle söka få köpa åter denna skatt till Fosterlandet. Ehuru penningetom jag var, ville jag dock bjuda 10–20–30— ja 40 Francs — mer hade jag ej råd till — bara han kunde fås. Längre hörde jag icke af min kära järnstör, till jag en vacker dag fram i Dec. — tänk Dig min förtjusning! — får jag höra honom komma inklampandes i mitt rum här i Uppsala vid sidan af den unge elegante attachén Baron *Rudolf Cederström*, som haft den beundransvärda godheten att i sin egen hand föra denne rätt bastante järnstör, 1 aln 21 tum lång, i alla järnvägsagnar och ångfartyg från Paris och ända in i min kammare i Uppsala! — Men denne Cederström är ej någon vanlig fladder-hane, utan nyligen blifven Philosophiæ kandidat med utmärkt vackra betyg samt den förste af mig examinerade, som fått Insigniori c. laude Adp. uti Isl. — Mandelgren var härvid ganska hyggelig; likväl kan jag icke gå in på hans önskan, att jag skall skänka honom till Uppsala Akademi. Ty jag anser nämligen att olika monumenter förlora en stor del af sitt värde, om de flyttas långt från sitt ursprungliga ställe ... För Run-stolpen fick jag i min penningenöd betala 40 Francs; men jag anser honom i alla fall hittad för detta pris — nl. i Paris; helst när frakten kostade intet. Och på det att ingen framtida 'handelsman' vidare skall komma åt honom, skall jag skänka honom till Visby Gymnasii samlingar.» Och i ett brev ett par dagar senare (25.1.1860): »Nå, hvad säger Du om *Kullans-Janstauren*, jag skref om?! Var det icke en kapitalt lycklig sak!!» Brodern Per Arvid har i marginalen tillagt: »Jag skref: Det kan man då kalla en värdig glädjestaf för en professor i Nordiska språken!» Och vidare: »Denne spisstolpe finns i Visby Elementarläroverks samlingar, dit skänkt af prof. C. Säve.»

Arkivarien O. V. Wennersten har den 11 aug. 1922 berättat följande för O. v. Friesen: »Stolpen togs med våld från Wennerstens farmors far c^a 1800 af en granne som ansåg sig vara meddelegare. Han lemnade den till 2 skrifvare, som öfverlemnade den till kyrkoherde Rundberg i Levide, hvilken till Per Thams ombud Hilfeling sålde den. — Stolpen är enligt Wennersten förlängd med mynningen af en bösspipa af Wennerstens farmors farfar, när han höjde spisen. Rummet förvandlades då från hvardagsstuga till gemensamstuga för de olika parterna i garden.»

Längd 1,10 m av järn, upptill skarvad med en pålodd bit av en bösspipa; kornet sitter ännu kvar. Stolpen har stått på spishällen i en öppen spis och uppburit spiskappan. I övre ändan har den en uppåtböjd krok för att upphänga eldtång, eldgaffel o. dyl. Stolpen är upptill rund, nedanför kroken åttkantig. Det är här

som inskriften är anbragt, i fyra rader på de fyra sidor av stolpen, som ha varit vända utåt. Den åttkantiga delens längd är 0,83 m, dess omkrets 10 cm. Inskriftens längd: första raden 51 cm, andra raden 52 cm, tredje raden 34½ cm, fjärde raden drygt 18 cm. Runorna äro i allmänhet 1,4 cm höga, men variera något mellan 1 och 1,5 cm. Inskriften är tydlig och väl bevarad.

Inskrift:

× **botmundr : kullanz : han : lit : gerra : hila : mur : uerk : ok̄ : sialvr : gerde**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45

trri : uirk : stuvu : ok̄ : sumar : hus : ok̄ : ta uar : h : sunudahr ok̄ : k : brim : stavv : i :
 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95

tretando
 100 105

rado : ok̄ : lyfpadis : a : santa : simi iute : afton
 110 115 120 125 130 135

märkit : hit : hustrun
 140 145 150

»Botmund Kullans han lät göra detta murverk, och han gjorde själv träverket till stugan och sommarhuset. Och då var runan **h** söndagsbokstav och runan **k** primstav i trettonde raden. Och det blev färdigt på Simons och Judas' afton. Margit hette hustrun.»

Till läsningen: Inskriften börjar med ett stort liggande kors ×. Intet skiljetecken finns vid början av övriga rader; ej heller vid radernas slut. Skiljetecknen mellan orden ha formen av två små raka streck (ej runda punkter). Även punkteringen av runor sker i allmänhet med ett kort vertikalt streck, t. ex. i 22 och 44 **g**, 60 **v**, 112 **y**. Punkteringen av **e** och **d** utgöres av ett kort rakt streck tvärs över huvudstaven. 7 **d** är tydligt stunget; likaså 47 **d**, 22 och 44 **g**, 23, 35, 45 och 48 **e**, 42, 60 och 95 **v**. 15 **z** har formen ⊥. 28 **i** är icke stunget. 29 **l** är tydligt (icke **t**). Runorna 47–48 **de** äro grundare än övriga i raden, men dock säkra. — 52 och 54 **i** äro icke stungna. 72 **t** är icke stunget. Intet skiljetecken finns efter 73 **a**. Ordet 78–85 **sunudahr** är överhoppat och tillagt i kanten ovanför mitt för 77 **h**, på den smala yta, som ligger mellan första och andra raderna. 82 **d** är tydligt stunget. 88 **b** är icke stunget. R. 100 har en egendomlig form, närmast ett **d**. Bistaven upptill är tydlig, men ej så djup som normalt. Tydliga är det en felristning. Ristaren har först hoppat över **e**, men märkt felet och rättat det. Runan är tydligt stungen. R. 105 är tydligt **o** (icke **a**), liksom **r**. 109. — 106 **r** står rakt under 51 **r** i rad 2. 108 och 116 **d** äro tydligt stungna; likaså 112 **y** och 132 **e**. Efter 112 **y** och 114 **p** finns ett inhugget hack upptill, som om ristaren hade påbörjat inhuggningen av en stav, men funnit den för nära och flyttat den ett stycke längre t. h. 124 **a** är tydligt. 125–132 **simiute** är till alla delar tydligt. Intet skiljetecken finns efter 128 **i**. 131 **t** är icke stunget. — 140 **k** är icke stunget; icke heller 144 **i**. 27–30 **hila** är felristning för **hita** (↑ i st. f. ↑). Sjöborg och Lithberg översätta visserligen »hela murverket»; men 'hel' heter på forngutniska liksom än i dag *hail*, och betydelsen 'hel, fullständig' uttrycktes ännu med *allr*, sålunda *alt murverk*. Om fgutn. *hitta* för *petta* (Gutalagen, ed. Pipping s. 58⁶, 59⁶) se Ad. Noreen, *Altschwedische Grammatik* § 509 Anm. 1; *h*-former hos detta pronomen förekomma även i andra runinskrifter: sg. m. ack. *hinna* G 5, 67, 103, *hissan* G 102, S 58 Vallstena. För felristningen **l** för **t** jfr G 65 **boluiþr** *Botviþr*. — **r** tecknas dubbelt i 22–26 **gerra** och 49–52 **trri**. — 35 **e** är stunget, men icke 54 **i**; icke heller 52 **i**. — 110–118 **lyfpadis** är felristning för **lyftadis** (el. **lyftapis**). Formen *lyfta* för *lykta* 'lykta, avsluta, göra färdig' även i G 70.

»Detta murverk» avser troligen spismuren med tillhörande skorsten. Att bygga eldstaden i ett hus med härden, spiskåpan och skorstensstocken var ett maktpåliggande och ansvarsfullt arbete, som anförtröddes åt yrkesmän. Inskriften talar därefter om två hus: stuga och sommarhus. Botmund har byggt åt sig dels en ny stuga med murverk och spis och förmodligen med väggar av sten att bo i under vintern, dels också ett sommarhus av trä. Det ligger en motsats i uttrycket han lät göra detta murverk, men själv gjorde han det andra. Uttrycket 49–70 **trri : uirk : stuvu : ok̄ : sumar : hus** kan rent formellt uppfattas på tre

olika sätt: 1. »träverket, stugan och sommarhuset» (v. Friesen 1918). Det är väl knappast troligt, att »träverket» skulle stå på detta sätt som ett självständigt led; det måste ju ingå i stugan och sommarhuset. En assyndetisk uppräkningsordning är också mindre sannolik; man skulle vänta ett **ok** mellan **trri : uirk** och **stuvu**. 2. »träverkstugan och sommarhuset» (Sjöborg, Lithberg). »Träverkstuga» behöver icke betyda en stuga av trä; läst i samband med inskriften i sin helhet kan det även tänkas, att härmed avses ett träpanelat rum i den i övrigt av sten uppförda gården ... För Kullansinskriftens vidkommande är det väl också antagligast, att denna avser en av sten uppförd gård» (Lithberg). »Den möjligheten finns dock, att man menade en trävåning, som var byggd ovanpå den undre stenstugan, ty sådana byggnader ha funnits ganska allmänt på Gotland fram mot vår egen tid. De kallades högstugor, och övervåningen, den egentliga högstugan, har varit en högtids- och gästbudsstuga, m. a. o. gårdens förnämsta rum» (G. Jonsson). Det förefaller emellertid föga sannolikt, att ordet »stuga» här i förbindelse med »sommarhus» icke skulle betyda en hel byggnad utan en del därav, ett träpanelat rum eller en övervåning av trä. — 3. Det naturligaste torde dock vara att uppfatta **stuvu** icke som objekt, utan som genitivbestämning till **trri : uirk**: »stugans träverk», d. v. s. allt träarbete i stugan (Brate, v. Friesen 1928). Fsv. *träverk* (*trævirke*) n. trævirke, byggnadsvirke (Söderwall). Liksom det i inskriften är en motsats mellan »han lät göra» och »själv gjorde han», så också mellan »murverk» och »träverk». För murverket anlidade Botmund hjälp av en yrkesman, men timmerarbetet i stugan och i sommarhuset gjorde han själv. Visserligen ha feminina *n*-stammar genitiv på *-ur* i forngutniska texter (se H. Pipping i *Guta lag*, s. xcvii; L. Alfvegren, *r-genitiv och are-komposition*, 1958, s. 156, 160), men denna ändelse är dock sekundär, och att den äldre och ursprungliga formen på *-u* därjämte kan förekomma, är icke på något sätt osannolikt.

Inskriften ger oss sålunda en intressant upplysning om bostadsförhållandena på Gotland under medeltiden: man hade på gården stuga med »murverk» och sommarhus av trä och utan eldstad. Under den varma årstiden flyttade man ut ur stugan och bodde i sommarhuset. Ordet *sommarhus* finns (enligt *Gotländsk ordbok*) belagt i det närbelägna Havdhem; det »stod på pelare och var så högt att man kunde gå därunder», sålunda ett slags stolpbod.

Inskriften på spisstolpen anger mycket noggrant, när bygget blev färdigt. Med hjälp av påsktavlan i Liljegrens *Runlära* (omtryckt i E. Brate, *Sverges runinskrifter*, 1922, s. 98) är det lätt att finna, att det år som åsyftas var 1487, d. v. s. det år i 13:de raden (perioden 1476–1503), då runan **h** var söndagsbokstav och runan **k** var primstav eller gyllental. Apostlarna Simons och Judas' gemensamma festdag inföll den 28 oktober. Aftonen förut var sålunda den 27 oktober; det var i lagom tid före vintern. Se N. Lithberg och E. Wessén, *Den gotländska runkalendern 1328* (1939), s. 107.

Till sist meddelas namnet på husfrun i gården, när detta hände: »Margit hette hustrun». Detta visar tydligt, att avsikten med inskriften på spisstolpen har varit icke blott att för kommande tider bevara minnet av den dag, då bygget stod färdigt, utan också namnen på husbondefolket i gården, Botmund Kullans och hans maka Margit (Margareta). Intressant är här bruket av slutartikeln i *hustrun* (i stället för ett pronomen »hans»). Om ordet *hustru*, äldre *husfroyia*, se i G 3.

Mansnamnet *Botmundr* är även känt från runinskrifterna S 82, 83 (Stenkumla) och 137 (Mulde, Frøjels sn). — Kvinnonamnet *Margit* förekommer i ännu ett par runinskrifter: *Marget*, gen. *Margeto* S 7 Fleringe, gen. *Margitu* S 38 Othem.

Botmundr Kullanz: Gårdsnamnet har lagts till bondens namn och brukas som ett slags familjenamn. Botmund är ägare till Kullans; därför kallas han Botmund Kullans. Liknande uttryck förekomma i flera runinskrifter: *Petar Yvir-Guþarva* G 70, *Petar Hinsarva* G 22, *Petar Aukarsarva* G 55, *Botolfr Megensarva* G 102, *Olafr Robbarnarfa* G 106, *Haldiaub*, *Auþvalds enkia Atlings* (»änkan efter Audvald i Atlings») S 94 Atlingbo. Även i latinska gravskrifter: *Bothuidus Haltarwa* Lindström nr 64 Eskelhem, *Johannes Buteri* (gården Boters i Hejnum) nr 98 Hablingbo, *Johannes Medeby* (nu Medebys i Hablingbo) nr 99 Hablingbo, *Hunuldus Bryungs* (gården Bryungs i Valls sn) nr 199 Vall, *Likmidus Lundagardum* nr 19 Björke. Ur ett salubrev år 1482 ¹³/₁₂ (Lindström 2, s. 443): *Olaf Haydeby i Kræklingbo*, *Joan fiele i Angom* (gården Fjäle i Anga

sn), *Botolf Altema i Butlom* (gården Alteime i Buttle sn), *Olaf Kyrkiobyngha*. Jfr även SD ns 2, s. 509 (1412); brevet är utfärdat i Kalmar. Ytterligare exempel i G. Lindströms förteckning över domare på Gotland (*Anteckningar om Gotlands medeltid* 2, 1895, s. 488 f.). — På samma sätt om husfrun i en gård: *Katrin Vestergarpum* G 42, *Halgwi Haldiaudis* Haldiaud i Helvigs (gård i Fole sn) Lindström nr 71 Fole, *Botul Vestergarda in Sundra* nr 48 Dalhem. Detta namnskick är ännu alltså levande på Gotland, enligt Nils Tiberg särskilt på södra delen av ön (se ovan s. 11). Det har uppmärksamats redan av Hilfeling 1797 (F m 57: 2 s. 134, F m 57: 4 s. 101): »Curieust är at nästan alla gårdar äga namn af förmodl. sine anläggare och Bönderne som äga den taga namn däraf, Såsom af en gård heter Valle heter Bonden Jacob Vall; i Klinte Klint o. s. v. Hvarje gård har namn af någon betyd. Man eller Possesionat från forna tider och alla Bönder som få äga den samma taga samme tillnamn.»¹

Naturligtvis förekommer också (och mycket vanligare) prepositionsuttryck, t. ex. *Jakobs synir a Burg* G 21, *Rupvi af Ronum* G 33, *Johans husfroya i Sundru* G 35, *Jakobr i Litlaronum* G 99, *Jakob i Mannagarpum* G 100, *Gairvaldr i Lyum* G 101, *Folkar i Austrby* G 118, *Gairvatr af Norþrby* S 51.

Inskriften på spisstolpen från Kullans är till sin art närmast att jämföra med de båda inskrifterna på förflis i Urgude, Sproge sn (G 70) och Mulde, Frøjels sn (S 137).

¹ Samma (eller liknande) namnskick förekommer även på andra håll i Norden, dock knappast i de Gotland mest näraliggande östra delarna av Sverige.



Fardhems kyrka.

Carl Linnæus omtalar i sina handskrivna anteckningar under den gotländska resan 1741 (*Iter Gotlandicum*, s. 387), att han har sett en runsten på kyrkogården i Fardhem: »Julius 12 ... Efter 1 mill resa anlande wi kl. 12 till Fardum, thär wi fingo logement hos Pastor, fast mor litet knotade för det wij kommo sent på natten ... På kyrkogården låg en Runsten med et påritad Kors, och uti stammen af Korset några små Runska bokstäfwer, them wi ej läsa kunde.» I den tryckta reseberättelsen (1745) har detta icke tagits med. Linnæus berättar, att han och hans följeslagare kl. 12 på natten kommo fram till Fardum och att de stannade där till eftermiddagen dagen därpå; det var en söndag. Notisen om den oläsliga runstenen har ej tagits med.

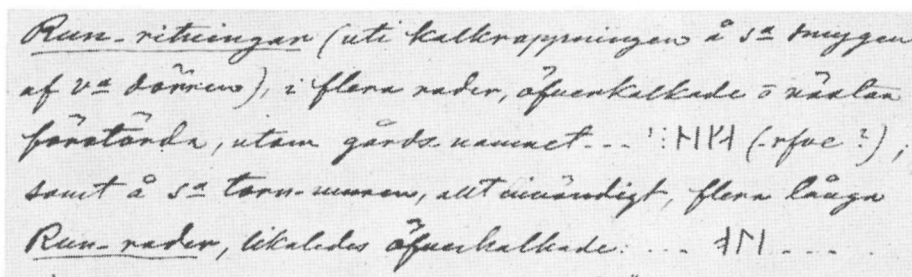
Möjligen är det samma sten, som Carl Säve omnämner som nr 130 i sina gotländska runinskrifter (S 130): »Fardhem. En grafsten sågs 1844 med utnött runskrift.» Stenen har icke kunnat återfinnas vid senare inventeringar.

Enligt *Kyrkoinventarium* 1830 funnos inga »Runer på Likstenar» (d. v. s. gravhällar med runinskrift) vid kyrkan.

C. G. Hilfeling meddelar i sin *Resejournal* 1799 (F m 57: 6 i Kungl. Bibl., s. 148) följande: »Uti en gammal Dansk så kallad Alterbog af år 1580 som i Sacristian förvaras var följande med gammal hand skrifvit: 'NB + Anno 1581 kom jeg Her Seffuerin Mattzsen Collding til Löfsted sogn for en fattige Gudz ords thener, og drog fra dennem Anno 1589 for deres *Færrtþþr* ... skyld.' Dänna Past. S. M. Collding flyttade sitt Prästesäte från Løjsta til Fardum 1591 och var den första där residerande Pastor — enligt Fardums kyrkobok.» (Samma uppgift finns i P. A. Säves *Reseberättelse* 1864, s. 197. Se även O. W. Lemke, *Visby stifts herdaminne*, 1868, s. 325.)

Den »altarbok» (handbok), tryckt i Köpenhamn år 1580, som här omtalas, finns icke upptagen i *Kyrkoinventarium* 1830, varken för Fardhems eller för Løjsta (Löfsted). Lemke uppger emellertid, att den finns i Fardhems kyrkas sakristia.

Innebörden i anteckningen är, att prästen Severin Mattsson Collding år 1581 blev kyrkoherde i Løjsta men flyttade år 1589 till annexet Fardhem på grund av stridigheter med församlingen, »for deres **forrepperi** ... skyld.»



Run-ristningar (uti kalkrappningen å s^a smygen
af v^a dörren), i flera rader, öfverkalkade o nästan
förstörda, utom gårdsnamnet ... : nika ... (-rfe?),
samt å s^a torn-muren, allt invändigt, flera långa
Run-rader, likaledes öfverkalkade: ... oli ...

Fig. 71. G 79. Fardhems kyrka. Efter teckning av P. A. Säve i Reseberättelse 1864.

79. Fardhems kyrka.

Litteratur: P. A. Säve, Gotland 1864 (hs S 40 n i UUB), s. 97, Reseberättelse 1864 (ATA), s. 197.

P. A. Säve omtalar i sin *Reseberättelse* 1864, att han hade funnit runristningar, öfverkalkade och nästan helt förstörda, i kalkrappningen: »Runristningar (uti kalkrappningen å s^a smygen af v^a dörren) i flera rader, öfverkalkade och nästan förstörda, utom gårdsnamnet ... : **nika** ... (-rfe?); samt å s^a torn-muren, allt invändigt, flera långa Run-rader, likaledes öfverkalkade: ... **oli** ...»

Ristningarna ha icke kunnat återfinnas vid senare inventeringar.